

BIJ NADER INZIEN

**STIGMATISERING IN DE GGZ
BESPREEKBAAR MAKEN**

Wat doet 'Bij nader inzien'?

Het doel is:

- De zorg toegankelijker maken voor mensen met een psychische aandoening. Dit doen we door de gevolgen van stigmatisering duidelijker te maken.
- Herstelondersteunende zorg optimaliseren
- Ondersteuning bieden om stigmatisering te bestrijden

Wat doet 'Bij nader inzien'?

Bij nader inzien biedt laagdrempelige, interactieve handvatten om met collega's te spreken, te leren en te reflecteren op de impact van stigmatisering in de ggz. Zo kan je de kennis, het bewustzijn en het handelingsperspectief van jou en je collega's vergroten. Met als doel om de kwaliteit van zorg te verbeteren.

Basisregels

Bij nader inzien

- Respecteer vertrouwelijkheid, of het nu om persoonlijke zaken, je werk of observaties vanuit je werk gaat
- Laat elkaar uitpraten
- Stimuleer elkaar om ideeën uit te wisselen, maar realiseer je ook dat dit altijd vrijwillig is
- Stimuleer om verschillen in mening te uiten
- Praat vanuit je 'ik'
- Luister actief naar anderen

OVER STIGMA

**STIGMATISERING IN DE GGZ
BESPREEKBAAR MAKEN**

Wat is stigma ?

- Stigma betekent letterlijk een sterk negatief label dat iemand krijgt, op basis waarvan iemand wordt veroordeeld en benadeeld
- Een complex sociaal proces dat betrekking heeft op houding, gevoelens en gedrag: stigma ontstaat wanneer iemand een negatieve houding en negatieve gevoelens heeft ten opzichte van een ander. Hieruit volgen negatieve gedragingen.

Verschijningsvormen van stigma

Gevolgen van stigmatisering

Ervaringen van stigmatisering

- De mate van stigma dat iemand ervaart, hangt af van verschillende factoren zoals diagnose, duur, intensiteit, omstandigheden, sociaal-demografische factoren, psychologische factoren en de mate van veerkracht in relatie tot stigma
- Daadwerkelijke ervaringen van stigma of een verwachting van mogelijk stigma: de gevolgen zijn even groot en net zo schadelijk

Stigma binnen de ggz

- Ongeveer een kwart (22,3%) van de stigma-ervaringen die cliënten ervaren zijn gerelateerd aan hun contact met de hulpverlener
- Cliënten voelen zich niet geaccepteerd, incompetent, betutteld, geassocieerd met geweld
- Oorzaken: ontvankelijkheid publiek stigma, cliënten in tijden van crisis zien & beeldvorming in opleiding en training
- Voorbeelden: diagnostic overshadowing & iatrogeen stigma (een diagnose gegeven door een professional, wanneer dit onnodig is)

Belang aanpakken stigma in de ggz

- Gevolgen van stigma zijn groot, o.a. op herstel
- Herstel is het primaire doel van behandeling en begeleiding in de ggz
- Onderzoek toont aan dat 76% van de cliënten hun hulpverlener als belangrijkste persoon in hun leven zien
- Hulpverlener kan een groot verschil maken

Stigmatisering uitbannen

- Wees je bewust van je eigen mogelijk belemmerende houding en vooroordelen
- Durf jezelf en je collega's aan te spreken op stigmatiserende gedragingen en houdingen
- Zet psychische klachten in een normaliserend kader, gebruik genuanceerde taal en geen negatieve stereotypering
- Besteed aandacht aan herstelperspectief, het liefst met inzet van ervaringsdeskundigheid
- Gebruik psychiatrische classificatie zorgvuldig en terughoudend

Zelfstigmatisering uitbannen

- Onderzoek en bespreek (zelf)stigma van de cliënt
- Normaliseer emoties en klachten van de cliënt
- Help de cliënt in het omgaan met moeilijke of pijnlijke stigmatiserende situaties
- Bespreek het dilemma rondom openheid met de cliënt. Stimuleer de cliënt om hierin een bewuste keuze te maken.
- Wijs cliënten op interventies die helpen om (zelf)stigma tegen te gaan

FILM FRAGMENTEN

**STIGMATISERING IN DE GGZ
BESPREEKBAAR MAKEN**

1

Filmfragment Bejegening (8.30 min)

[Link naar filmfragment](#)

2

Filmfragment

Professionele afstand (8.45 min)

[Link naar filmfragment](#)

3

Filmfragment

Emoties op de werkvloer (3.15 min)

[Link naar filmfragment](#)

4

Filmfragment Gelijkwaardigheid (5.30 min)

[Link naar filmfragment](#)

5

Filmfragment

Eigen regie (7.00 min)

[Link naar filmfragment](#)

6

Filmfragment **Werkdruk** (4.00 min)

[Link naar filmfragment](#)

7

Filmfragment

Hoop (5.15 min)

[Link naar filmfragment](#)

8

Filmfragment

Hulpverlener als cliënt (3.00 min)

[Link naar filmfragment](#)

9

Filmfragment

Passend aanbod (3.00 min)

[Link naar filmfragment](#)

EVALUATIE

**STIGMATISERING IN DE GGZ
BESPREEKBAAR MAKEN**